

Norske leger mot atomvåpen

Portrettintervju med Kåre Willoch

Flere ut av (atom)skapet

Aktuelle atompolitiske saker

en tryggere verden uten atomvåpen

Nobelpris med bismak?

John Gunnar Mæland

Leder NLA

john.meland@isf.uib.no

Nobelkomiteens beslutning om å tildele årets fredspris til president Barack Obama er blitt møtt med alt fra begeistring til hån. Noen gleder seg over at komiteen har vendt tilbake til en mer bokstavelig tolkning av Nobels testamente ved å gi prisen til den "... som under det förlupna året hafva gjort menskligheten den

"Bismaken med årets tildeling har å gjøre med hvordan Obama skal få realisert sine tanker."

största nytta." og "... som har verkat mest eller bäst för folkens förbrödande och afskaffande eller minskning af stående arméer samt bildande och spridande af fredskongresser." Andre har oppfattet tildelingen som et uttrykk for Nobelkomiteens grenseløse forfengeligheit og naivitet.

At det blir diskusjon rundt Nobelprisen, er mer regelen enn unntaket. Da Internasjonale leger for forebygging av atomkrig (IPPNW) fikk prisen i 1985, vakte det enda sterkere kritikk fra kretser som så IPPNW som et redskap for Sovjets undertrykkende regime.

Debatten denne gangen har dels handlet om Obama gjennom handling ennå har gjort seg fortjent til en så respektert anerkjennelse, dels om det er rett til å gi fredsprisen til en statsleder med ansvar for to pågående kriger i fjerne land.

Nobelkomiteens begrunnet tildelingen med Obamas "...ekstraordinære innsats for å styrke internasjonalt diplomati og mellomfolkelig samarbeid. Komiteen har lagt spesiell vekt på Obamas visjon om og arbeid for en verden uten atomvåpen."

Komiteen fremholder at Obama "... har skapt et nytt klima i internasjonal politikk. Multilateralt diplomati står igjen sentralt, med vekt på den rolle FN og andre internasjonale institusjoner kan spille. Dialog og forhandlinger foretrekkes som virkemiddel for å løse selv de vanskeligste internasjonale konflikter. Visjonen om en verden uten atomvåpen har på en kraftfull måte revitalisert forhandlinger om nedrustning og rustningskontroll."

Så vel IPPNW som NLA har sendt president Obama våre hjerteligste gratulasjoner. Vi er glade og stolte fordi

spørsmålet om atomvåpennedrustning nok en gang er brukt som begrunnelse for fredsprisen. Som Nobelkomiteen, har vi store forhåpninger til president Obama, både fordi han legger et globalt perspektiv på sin politikk, men også fordi han så tydelig har gitt ny kraft og retning for nedrustningsarbeidet. Vi deler hans visjon om en verden fri for atomvåpen og vi støtter hans plan for hvordan vi skal komme dit.

Bismaken med årets tildeling har å gjøre med hvordan Obama skal få realisert sine tanker. Kan Nobelprisen på en pervers måte ha gjort dette vanskeligere for ham? Selv om en amerikansk president har vide fullmakter til å ta utenrikspolitiske initiativ, må han til sjuende og sist få støtte i den amerikanske kongressen. Hvis Nobelprisen bidrar til å styrke mistanken i Washington om en president som er villig til å forhandle bort sitt lands sikkerhet mot internasjonal anerkjennelse, blir dette en tung innenriks politisk byrde. Obama har nok selv slike tanker i bakhodet når han kommer til Oslo i desember for å motta prisen. La oss håpe at denne skepsisen blir gjort til skamme – og la oss uansett glede oss over at vi har en tenkende og reflektert leder for verdens største atomsupermakt. Inntil videre kan vi sove bedre om natten.

Norske leger mot atomvåpen

NLA er den norske avdelingen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW), som i 1985 fikk Nobels Fredspris for sitt opplysningsarbeid om de medisinske virkningene av atomkrig.

NLA er åpen for leger og medisinske studenter og har i dag rundt 1100 medlemmer. Formålet er "å spre opplysning om medisinske konsekvenser av atomkrig og arbeide for kjernefysisk nedrustning og redusert fare for atom-

krig. En viktig del av dette arbeidet er å påpeke at også forskning, utvikling og utplassering av atomvåpen har sammenheng med de alvorlige problemer verden står overfor når det gjelder miljø og økonomisk utvikling".

I likhet med IPPNW, arbeider NLA også med totalforbud mot landminer, krigens virkninger på barn, og ikkevoldelige konfliktløsninger.

en tryggere verden uten atomvåpen

Innhold

<i>Brev til Obama</i>	<i>side 4</i>
<i>Dialoger med Brussels beslutningstakere</i>	<i>side 5</i>
<i>NATO med nytt strategidokument</i>	<i>side 6</i>
<i>IPPNW ESC Oslo 2010</i>	<i>side 7</i>
<i>Bokomtale</i>	<i>side 8</i>
<i>Sikkerhetsrådets resolusjon 1887</i>	<i>side 9</i>
<i>Aktuelle atompolitiske saker</i>	<i>side 10</i>
<i>FNs første komité for nedrustning høsten 2009</i>	<i>side 12</i>
<i>Flere ut av (atom)skapet</i>	<i>side 13</i>
<i>Internasjonale Røde Kors Komité vil forby atomvåpen</i>	<i>side 15</i>
<i>Intervju med Kåre Willoch</i>	<i>side 16</i>
<i>På tide å avmystifisere spørsmålene om atomvåpennedrustning</i>	<i>side 18</i>
<i>ICAN-nytt</i>	<i>side 20</i>

Medlemsbladet for Norske leger mot atomvåpen

ISSN 0808 2111

Redaksjonen

Carl Pintzka og Bjørn Lyngen
Abelsborg gate 11, 7018 Trondheim
Tlf: 98446627,
e-post: pintzka@legermotatomvapen.no

NLAs sekretariat

Leder: John Gunnar Mæland
Institutt for samfunnsmedisinske fag, UiB
Kalfarveien 31, 5018 Bergen
Tlf 55586075, fax 55586130
Priv. C.Sundtsgt 36, leil 603, 5004 Bergen
Tlf 55230824 (p), 90081052 (m)
e-post: john.meland@isf.uib.no

IPPNW Central Office

727 Massachusetts Avenue
MA 02139-3323, USA
Tlf. 617-868-5050, fax 617-8682560
E-post: ippnwbos@ippnw.org
Ex.dir. Michael Christ: mchrist@ippnw.org

Hjemmesider

www.legermotatomvapen.no, www.ippnw.org

Medlemskontingent, priser:

Leger:	300,-
Studenter:	100,-
Postgirokonto:	30601767089

Er du ikke medlem? Ta kontakt med medlemsansvarlig Dag Bruusgaard: bruusgaard@legermotatomvapen.no.

Layout: Carl Pintzka
Trykk: Allkopi, Bergen, i 1300 eksemplarer.

Forsidebilde: Kåre Willoch

Fredsprisen

Mye har blitt sagt om tildelingen av årets Nobels fredspris. De sterkeste ordene har kanskje kommet fra mottakeren selv, når han sier at han føler at han ikke har gjort seg fortjent til den. Mon tro om denne angivelige selvinnsikten kanskje heller burde vært forbeholdt tidligere prisvinnere?

Faktum er nemlig at tidligere tildelinger slett ikke har vært ukontroversielle, og det er heller ikke første gang at prisen synes å være motivert vel så mye av håp som av håndfaste resultater. Nobelkomiteens tidligere forsøk på å stimulere frontene i Midtøsten-konflikten, blant annet gjennom tildelingene til Menachem Begin og Anwar Sadat i 1978 og trippelprisen til Arafat, Peres og Rabin i 1994 vitner om vilje til å bruke prisen politisk tross mangel på reelt håp om konfliktløsning med det aller første.

Selv om mange isotoper har blitt sentrifugert i verdens laboratorier siden IPPNW mottok fredsprisen i 1985 kan årets tildeling ses som en eskalering i strategien om å skape en verden fri for atomvåpen. Siden vi neppe kan tillegge Nobelkomiteen motiver om å få slutt på krigene i Irak og Afghanistan gjennom å gi årets fredspris til president Obama, må ønsket om nedrustning ytres av den samme presidenten være en tungtveiende årsak til hans kandidatur. Det er redaktørens mening at vi må ha lov til å bifalle denne nivåhevingen; der prisen for 24 år siden tilfalt en ideell organisasjon uten direkte politisk beslutningsmyndighet, går den nå til verdens mektigste statsleder som har samme mål for øye.

Der vi i lederartikkelen i forrige nummer etterlyste engasjement fra dagens statsledere, ser vi denne gangen på utdelingen av fredsprisen som et signal om at hjulene har begynt å rulle. I dette nummeret bringer vi dessuten et intervju med Kåre Willoch, en av underskriverne på det norske oppropet fra forhenværende toppolitikere om en atomvåpenfri verden. Vi tar også en kikk ut i verden for å se hvilke andre markante personligheter som tar del i det samme ønsket.

Idet vi feirer 20-årsjubileet for Berlinmurens fall, tillater vi oss å omskrive et kjent sitat fra den amerikanske presidenten som i sin tid ga en klokkeklar ordre til sin sovjetiske kollega:

“Mr. Obama, disarm those bombs now!”

De viktigste slagene er de som fortsatt ligger foran oss.

Redaksjonen ønsker dere alle en gledelig jul og et godt nytt år!

NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

International Physicians for the Prevention of Nuclear War

President Barack Obama
The White House
1600 Pennsylvania Avenue
Washington, DC 20500
U.S.A.

November 2., 2009

Dear President Obama,

On behalf of the Norwegian affiliate of International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW), I would like to extend my congratulations on being awarded the 2009 Nobel Peace Prize.

The Nobel Committee attached special importance to your vision of a world without nuclear weapons. Your vision is shared by millions of people who hope that we now embark on a course to rid the world of weapons threatening the human civilisation.

We understand that there is no easy road to reach this goal. However, we are firm in our belief that abolition of nuclear weapons is possible within no more than 10-20 years given sufficient political leadership and will. We think you have demonstrated both and we find the prize well deserved.

It is with great pride we as fellow Nobel Peace Prize Laureate (1985) welcome you to Oslo in December!

Sincerely yours,

John G. Maeland, M.D.

Chair, Norwegian Physicians against Nuclear Weapons

International Physicians for the Prevention of Nuclear War

Kalfarveien 31, N-5018 Bergen, Norway

john.meland@isf.uib.no, tel. +47 55 58 61 00

Dialoger med Brussels beslutningstakere

Dialog har vært en hjørnestein i IPPNW siden Dr. Bernard Lown og Dr. Evgueni Chazov snakket med lederne i deres respektive land. Gjennom årene har mange delegasjoner av dedikerte leger og studenter reist verden rundt for å engasjere og overbevise andre leger og studenter, nåværende og fremtidige beslutningstakere. Noen institusjoner har fått flere besøk enn andre, NATO er en av dem.

Kirsten Strømme

Medfred Oslo

stromme@legermotatomvåpen.no

I april 2009 var det igjen tid for et besøk, ettersom NATO forbereder seg på å erstatte sitt kjernefysiske strategiske konsept innen utgangen av 2010. Vårt budskap til dem var at hvis NATO skal forbli verdens dominerende militærmakt i en atomvåpenfri verden, må dette gjenspeiles i deres nye strategi. En tur i EU Parlamentet var også på agendaen ettersom vi alt var samlet en spaseretur unna.

Alt i alt telte vi 15 deltakere: Liz Waterstone (UK), Inga Blum (Tyskland), Caecilie Buhman (Danmark), Gunnar Westby (Sverige), Bjørn Hilt (Norge), Olivette Mikolajczak og Henri Firket (Belgia), Vladimir Garkavenko (Russland) Sergej Kolesnikov (Russland), Ljubov Kolesnikova (Russland), John Loretz (USA), Sir Hugh Beach (UK), Nicola Butler (UK) og meg selv, Kirsten Strømme (Norge).

Møtet i EU-parlamentet

Første møte var i EU-parlamentet. Der var vi blant likesinnede og dette fungerte derfor som en fin oppkjøring til møtet i NATO. Etter en kort introduksjon fra Bjørn gikk ordet til John, som presenterte scenariet av en global hungersnød utløst av en begrenset, regional atomkrig. Ordet ble deretter gitt videre til Sergej, som i kraft av å være medlem av Dumaen forklarte det russiske synet på og atomnedrustning og utgifter til militærbudsjettet.

Til slutt fungerte Inga og jeg som stemmer for den yngre generasjon.

Ettersom Norge arrangerer europeisk student konferanse neste år, presenterte jeg dette som noe konkret vi som studenter arbeider med. Jeg forklarte at forbud mot atomvåpen vil være tema for konferansen, og hvordan dette kan bidra til økt bevissthet på tilsynskonferansen for ikke-spredningsavtalen, som holdes bare fjorten dager etter konferansen. Min korte presentasjon endte med en forespørsel om økonomisk støtte til konferansen.

Responsen fra delegatene tilstede var meget positive. Spesielt Johns presentasjon av klimakonsekvenser av en atomkrig gjorde stort inntrykk, og det ble diskutert å gjenåpne mellomgruppen for fred og nedrustning for å følge dette opp. Inga og jeg fikk også god respons, og det var mulig at flere grupper av parlamentarikere kunne gå sammen og bidra til finansiere studenten konferansen.

Møtet i NATO

I NATO møtte vi representanter fra Nuclear Policy and Public Diplomacy divisjonene. Gruppen vår ble denne dagen forsterket av to britiske eksperter: Sir Hugh Beach, som kunne formidle de militære fordelene med kjernefysisk nedrustning, og Nicola Butler, assisterende direktør i Acronym Institute for Disarmament Diplomacy, og vår ekspert på NPT. Som forventet var vi her i løvens hule, og det eneste vi alle var enige om var behovet for å forhindre en kjernefysisk krig. Ifølge de mest frittalende tjenestemenn til stede, var sannsynligheten for at atomvåpen noen gang blir brukt "nær null", og de hadde en masse plansjer og tall som viste hvor mye bedre verden har blitt i ly av disse våpnene.

Det ble påpekt fra begynnelsen at utfallet av NATOs strategiske konsept fortsatt er åpent, og at eksterne og interne prosesser i stor grad vil påvirke det ferdig resultatet. Blant de nevnte var: Rapporten fra gruppen ledet av Madeleine Albright, US Nuclear Posture Review, samt andre internasjonale hendelser (Iran, Nord-Korea og Afghanistan spesielt nevnt). Det ble også sterkt understreket at det nye strategiske konseptet vil være en åpen prosess der publikums innspill vil bli innhentet, lyttet til og høyt verdsatt. Tiden vil vise om dette bare er spill for galleriet, men i mellomtiden er i hvert fall dette siden for dem som er interessert: <http://natostratcon.info/>

Om vi ikke fikk overbevist NATOs hauer om at atomvåpen bør avskaffes, fikk vi i hvert fall invitasjon til å komme tilbake og prøve å overtale dem på nytt. PR-manageren, som også er kommunikasjonsansvarlig for Norge, tok i tillegg kontakt med oss norske og tilbød å komme til Oslo for å diskutere det strategiske konseptet med oss. Han har tidligere jobbet som kommunikasjons manager for PSR, og det var tydelig at han ønsket å gi inntrykk av at dette er en åpen prosess.

Jeg vil hevde at turen var vel verdt det, med tanke på at vi fikk fremført vårt budskap til beslutningstakere og andre nøkkelpersoner. På den måten holder vi liv i eksisterende dialoger og etablert nye. Som forventet var det en utfordring å få gehør for våre argumenter i NATO, der erfarne hauer så ut til å fortsatt leve i den kalde krigen. Håpet er at utarbeidelsen av det nye strategiske konseptet vil være så åpen som det ble hevdet, og at de vil huske vårt bidrag i arbeidet som venter dem det neste året.

NATO med nytt strategidokument

Gjeldende strategidokument for NATO er fra 1999. I forhold til atomvåpen er det håpløst utdatert med et språk og innhold som fortsatt legger vekt på atomavskrekking, førstebruk og bruk mot land som ikke selv har atomvåpen.

Bjørn Hilt

internasjonalt råd IPPNW
hilt@legermotatomvapen.no

Det gamle dokumentet sier rett fram at atomvåpen anses å ha avgjørende betydning for natolandenenes sikkerhet. Det er derfor med et visst håp om bedring vi konstaterer at NATOs på sitt siste toppmøte i Strasbourg i april i år ble enige om å fornye sitt strategiske konsept. Det er oppnevnt en ekspertgruppe ledet av Madeleine Albright som skal stå for arbeidet og komme med et forslag sent på våren neste. Dette skal så bearbeides politisk fram mot et ventet vedtak på et nytt toppmøte sent 2010 eller tidlig i 2011. Mer opplysninger om denne fornyingsprosessen som man ønsker å gjøre mer åpen enn tidligere finnes på <http://www.nato.int/strategic-concept/index.html> der man også kan stille spørsmål til ekspertgruppa og delta i debatter.

Men kan vi våge håpe på noen forbedring? Det burde vi hvis Barack Obama mener det han sier. En første test på det er USAs Nuclear Posture Review der Obama har sendt det første utkastet tilbake til Pentagon som nå arbeider på spreng med å få et nytt forslag ferdig ennå i år. Det vil rimeligvis også på mange måter bli førende for NATOs kjernefysiske strategi. For endringer vil neppe komme innenfra i NATO. Under et dialogmøte med deres atomvåpeneksperter i oktober i år fikk vi i IPPNW høre at NATO holder fast ved at atomvåpen er viktig for medlemslandenes sikkerhet og at de fortsatt vil satse på avskrekking, førstebruk og trussel om bruk mot land som ikke selv har atomvåpen. Det ble argumentert med de gamle og tøysete påstandene om at atomvåpen egentlig sikrer fred.

Så hvis det skal bli noen forebedring så må påtrykk for endringer komme fra medlemslandene. Desto bedre at vår

regjering i sin siste regjeringserklæring klart går inn for å endre atomvåpenpolitikken i det nye strategiske konseptet. Vår rød-grønne regjeringen ønsker rimeligvis å komme bort fra det uholdbare og hyklerske som ligger i at de sier de er imot atomvåpen når de er her hjemme, mens de til nå har gått inn for en håpløst gammeldags atomvåpendoktrine når de er i NATO.

Så vi må nok sette vår lit til nye takter fra Støre og Obama og forhåpentligvis en del andre som ønsker en sikrere verden uten atomvåpen. IPPNW vil følge nøye med i hva som skjer og fortsette å komme med innspill der det er mulig.

P.s.: Det er selvfølgelig også mye annet som er diskutabelt i strategien, bl.a. når det gjelder NATOs planer i forhold til globalisering og militær aktivitet utenfor eget område, men det får tas opp til videre diskusjon i andre sammenhenger. D.s.

Årsmøtet i Norske leger mot atomvåpen 2010

finner sted

Lørdag 20. mars kl 10.30 – 15.00

Trondheim

Sted: Medisinsk Teknisk Forskningscenter, St. Olavs Hospital/NTNU, Olav Kyrres gate 3, Trondheim

Program:

Kl 1030 - 1230 Åpent møte. Program legges ut på NLAs nettsider

Kl 1230 - 1330 Lunsj

Kl 1330 - 1500 Årsmøte med valg av nytt styre.

Om kvelden blir det sosial samling.

Søndag formiddag planlegges flere work-shops.

IPPNW ESC Oslo 2010:

Konferansen tar form!

Store ting har skjedd i verden siden forrige nummer av medlemsbladet. President Barack Obama har vunnet Nobels fredspris 2009. Det er gledelig å lese at Nobelkomiteen har lagt spesiell vekt på Obamas visjon om og arbeid for en verden uten atomvåpen. I tillegg står vi foran en spennende og svært viktig vår til neste år med tilsynskonferansen for NPT-avtalen.

Julian Hamfjord

MedFred Oslo

hamfjord@legermotatomvapen.no

I så måte kommer vår konferanse midt i en tid hvor det er viktig og riktig å ta et klart og tydelig standpunkt for en global utryddelse av atomvåpen.

I disse dager begynner konferansens faglige program å ta form. Morten Bremer Mærli vil innlede konferansen med foredrag om atomvåpenenes historie og NPT-avtalen. Mærli er utdannet fysiker ved Universitetet i Oslo, og skrev i sin doktorgradsavhandling om "Crude Nukes on the Loose?" hvor han belyser aspekter ved atomterrorisme. Han har publisert en rekke artikler og rapporter om internasjonal sikkerhetspolitikk og utga nylig boken "Atomvåpen - Det du ikke vet, det du ikke vil vite". Han er også medlem av Den norske Pugwashkomiteen og rådsmedlem i NLA. Lars Pohlmeier er også bekreftet foredragsholder. Han er utdannet lege fra Tyskland og vil holde foredrag om verdens atomvåpenstater. Han har helt fra sin studietid vært svært engasjert i internasjonalt freds- og helsearbeid og har en tilleggsutdanning i journalistikk. Han er også aktiv i IPPNW og har blant annet vært med i en IPPNW-ledet delegasjon til Nord-Korea hvor de tok opp tema relatert til kjernevåpen og helse med prominente politikere.

Ståle Eskeland er professor ved Institutt for offentlig rett ved Universitetet i Oslo med fokus på nasjonal og internasjonal strafferett og rettssikkerhetsspørsmål. Han har et

sterkt engasjement for spørsmål knyttet til atomvåpenrustning, og er medlem av Den norske Pugwashkomiteen. Han vil holde foredrag hos oss om arbeidet for en atomvåpenkonvensjon med utgangspunkt i de erfaringene man har fra andre eksisterende konvensjoner. I tillegg vil vi ha en rekke personer med for å holde workshops i løpet av helgen. Foreløpig er det bekreftet at Christin Mørup Ormhaug fra PRIO og Universitetet for miljø- og biovitenskap vil holde workshop om håndvåpen og at Stine Rødmyr, leder i Nei til atomvåpen vil holde en workshop om lobbyarbeid.

Dette sikrer oss sentral plassering i bybildet i nærheten av alle konferansens aktiviteter. Det faglige programmet vil avholdes på Litteraturhuset hele helgen. Huset har en profil som passer svært godt for vår konferanse, og med kafeen i første etasje tilbyr stedet en levende plass for meningsyttringer. Vi vil også ha en formell mottakelse i Oslo rådhus for alle delegater fredag ettermiddag hvor ordføreren eller ordførerens stedfortreder vil være vert. Lørdag ettermiddag blir det arrangert en fredelig gateaksjon i Oslo sentrum, og på søndag vil vi ha et felles besøk til Nobels Fredssenter. Hver kveld vil det være sosiale arrangementer med blant annet quiz og kulturell aften. Med andre ord legger vi opp til et variert og spennende program både faglig og sosialt!

Vi setter stor pris på den støtte og velvilje vi har mottatt så langt fra andre foreninger, organisasjoner og Oslo kommune. Den norske legeförening og Norsk medisinstudentforening har bekreftet sin støtte som økonomiske sponsorer for konferansen. Som støttespillere for konferansens hovedformål har vi med oss IPPNW, Norske leger mot atomvåpen, Den norske Pugwashkomiteen, Norges fredsråd og Norges fredslag. Oppdatert liste over sponsorer og støttespillere finnes på våre nettsider.

20th IPPNW European Student Conference, Oslo 8. - 11. April 2010

Flere personligheter fra inn- og utland er invitert, og oppdatert program med bekreftede foredragsholdere og workshops finnes på våre nettsider www.oslo2010.org.

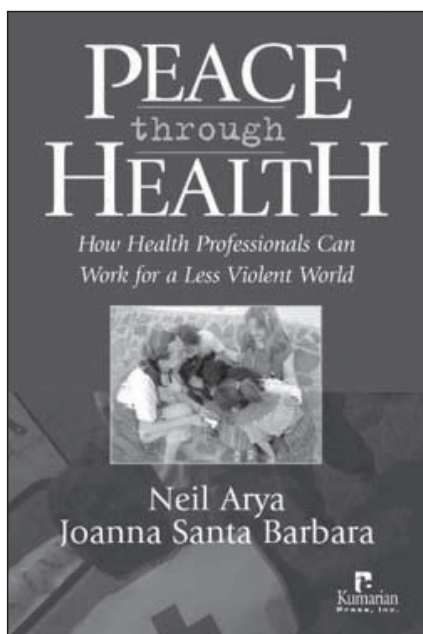
Konferansedeltakere vil bo på Perminalen Hotel nær Egertorget i Oslo.

Det gjenstår fortsatt mye arbeid frem mot konferansen, men det gode grunnlaget er nå lagt.

Jeg vil benytte anledningen til å takke organiseringsgruppa for godt samarbeid og bra arbeidsinnsats dette året! I tillegg vil jeg rette en stor takk til grafisk designer Lou Doran som på frivillig basis sammen med pr-ansvarlige har utarbeidet konferansens grafiske og designmessige profil.

Peace through Health

How Health Professionals Can Work for a Less Violent World

Neil Arya, Joanna Santa Barbara
Paperback: 978 1 56549 258 5
Publisher: Kumarian Press
Pris: \$39.95

I denne boken bidrar over 30 eksperter med synspunkter og erfaringer fra medisinsk fredsarbeid. Boken dekker områder som forebygging og terapi, program evaluering, medisinsk etikk, aktivisme, medisinske tidsskrifter, menneskerettigheter og bruk av epidemiologi.

Boken er av interesse for alle som er opptatt av medisinske aspekter ved konflikt, krig og vold.

Blant bidragsyterne er: Caecilie Buhmann, Helen Caldicott, John Last, Ian Maddocks, Klaus Melf, Alex Rosen og Victor W. Sidel.

Table of Contents:

Part I: Basic Concepts in Peace through Health

1) Introduction; 2) History of Peace through Health; 3) Setting the Role of the Health Sector in Context: Multi-track Peacework; 4) Mechanisms of Peace through Health

Part II: War and its Impact on Human Health

5) The Health effects of War; 6) Future Wars

Part III: Values and Ethics in Peace through Health

7) What Values Underlie our Actions?; 8) Human Rights; 9) Medical Ethics; 10) Respect for Culture; 11) Speaking Truth to Power: Acting on Values, Ethics and Rights in South Africa

Part IV: Preparing to Act on Peace through Health

12) Analysing a Peace through Health Problem; 13) Tools for Peace through Health Work: 13a) Peace and Conflict Impact Assessment; 13b) Do No Harm; 13c) The Health and Peacebuilding Filter and Companion Manual; 14) Dealing with Conflict; 15) Epidemiology as a Tool for Interdisciplinary Peace and Health Studies

Part V: Case Studies

Introduction to Case Studies; 16) Primary Prevention; 16a) Preventing War by Weapons Limitation; 16b) Opposing Gun Violence in the USA; 16c) Health Professional as Activist; 16d) Acting on Human rights in Nepal; 16e) Peace Education as Primary Prevention; 17) Secondary Prevention; 17a) Humanitarian Ceasefires; 17b) The Role of Medical Journals; 17c) Healing Across the Divides: American Medical Peacebuilding in the Middle East; 17d) A Model for Improving Mental Health in Palestine - An Alternative View on Peace and Health?; 17e) The Iraq Body Count Project - A Citizen Initiative in Response to Government Indifference and Inaction; 17f) Doctor as Witness: Opposing Economic Sanctions on Iraq (1990-2003); 18) Tertiary Prevention; 18a) Psychosocial Healing; 18b) Community Based Rehabilitation; 18c) Butterfly Garden - Healing War-Affected Children in Sri Lanka; 18d) The World Health Organization: Health as a Bridge for Peace

Part VI: Evaluation

19) Evaluation of the Peace Component of Peace through Health Work

Part VII: Expanding the Bounds of Peace through Health

20) Expanding the Bounds of Medical Peace Practice; 21) Social Injustice and the Responsibility of Healthcare Workers: Observation, Assessment, Action; 22) Living in Harmony with the Earth and with Each Other

Part VIII: Special Topics

23) A Role for Emergency Humanitarian Aid Organizations in Peace; 24) Students and Peace through Health: Education, Projects and Theory; 25) Technology and Activism; 26) Educating Health Professionals in Peace

Conclusion

27) Looking Ahead

Sikkerhetsrådets resolusjon 1887

I et historisk møte den 24. september 2009 vedtok de 15 medlemmene av FNs sikkerhetsråd en enstemmig uttalelse om kjernefysisk nedrustning, ikke-spredning og kontroll (Resolusjon nr 1887).

John Gunnar Mæland
Leder NLA
john.meland@isf.uib.no

Møtet ble ledet av USAs president Barack Obama og til stede var også de øvrige medlemslands statsoverhoder. Dette møtet inkluderte følgelig alle fem atommaktene i henhold til Ikke-spredningsavtalen: Frankrike, Kina, Russland, Storbritannia og USA.

Møtet var Sikkerhetsrådets første omfattende diskusjon av kjernefysiske spørsmål siden midten av 1990-tallet. Den omfattende resolusjonsteksten understreker nettopp Sikkerhetsrådets rolle i spørsmål om kjernefysiske trusler og at alle avvik fra internasjonale avtaler må bringes inn for rådet.

Resolusjonen gir sterk støtte til Ikke-spredningsavtalen (NPT). Land som ennå ikke har signert denne, oppfordres til å gjøre det som ikke-atomvåpen stater. Det betyr i klartekst at Israel, India, Pakistan og Nord-Korea må erklære seg som atomvåpenfrie stater for å kunne signere NPT.

Resolusjonen oppfordrer også alle NPT-stater til å oppfylle alle

avtalens forpliktelser og bidra til å styrke de tre pilarene i avtalen ved Tilsynskonferansen i 2010: nedrustning, ikke-spredning og fredelig utnyttelse av kjernekraft.

Teksten understreker retten til fredelig bruk av kjernefysisk energi under IAEAs kontroll, men oppfordrer land å stanse eksport av kjernefysisk materiale til land som ikke fyller IAEAs krav.

Sikkerhetsrådet oppfordrer til full stans i kjernefysiske prøvesprengninger og at land som ennå ikke har ratifisert CTBT, snarest mulig gjør dette.

Sikkerhetsrådet ber om at en avtale for forbud mot produksjon av spaltbart materiale som kan brukes i kjernefysiske våpen, fremforhandles så snart som mulig.

Under møtet sa president Obama at resolusjonsteksten var et bredt rammeverk for handling etter avslutningen av den kalde krigen med sikte på å eliminere de farene som kjernefysiske våpen utgjør. De kommende 12 måneder vil være avgjørende for om resolusjonen vil bli etterlevd. USA var villig til å inngå en avtale med Russland om omfattende

reduksjoner i strategiske atomvåpen, sa Obama. Den russiske president Medvedev svarte at Russland hadde foreslått forhandlinger for å erstatte START-avtalene. Kinas president Hu mente at antallet atomvåpen i verden måtte reduseres, først ved at de største atommaktene reduserte sine arsenaler, deretter alle atommaktene.

Selv om Resolusjon nr 1887 sier at målet er å skape betingelser for en verden fri fra kjernefysiske våpen, ville det være naivt å tro at dagens atommakter er klar til å gi slipp på sine atomvåpen. Også Ikke-spredningsavtalen fra 1967 forutsetter kjernefysisk nedrustning, uten at atommaktene til nå har vist særlig vilje til å etterleve dette. På den annen side kan Sikkerhetsrådets resolusjon øke sjansene for en fremtidig styrking av Ikke-spredningsavtalen og andre internasjonale bindende avtaler. Møtet i Sikkerhetsrådet er et tydelig tegn på den nye vilje fra USA til å ta atomvåpentrusselfen på alvorlig. Det viser også at USA nå betrakter FN som et viktig forum for internasjonal politikk. Verden har tatt et langt skritt bort fra det dysfunksjonelle politiske system som Bush-æraen innførte.

Flytteplaner?

Dersom du i den nærmeste fremtid kommer til å endre adresse, vennligst gi beskjed til NLAs medlemsarkiv v/Dag Bruusgaard, Postboks 1130 Blindern, 0318 Oslo, eller via e-post: bruusgaard@legermotatomvapen.no

Navn: _____

Nåværende adresse: _____

Ny adresse: _____

Fyll ut denne slippen og send den til medlemsarkivet.

(Dersom du ikke ønsker å klippe i bladet er det selvsagt mulig å kopiere denne notisen.)

Aktuelle atompolitiske saker

Nedenfor gjengis i lett redigert form innholdet i et brev 26. oktober 2009 fra lederne i NLA, NTA og Pugwash til Stortingets nye utenriks- og forsvarskomite som introduksjon og alternative 'talking points' for et planlagt møte med komiteen.

Kirsten Osen
NLA rådsmedlem

Bent Natvik
Leder av Den norske
Pugwash-komite

Eksisterende atomvåpen og faren for videre spredning er en alvorlig trussel mot internasjonal fred og sikkerhet. Norge må derfor arbeide aktivt for å realisere visjonen om en atomvåpenfri verden, som har fått ny aktualitet takket være USAs president Barack Obama. Dette må gjøres innen NATO ved å gå imot opsjonen om førstebruk av atomvåpen og ved å gå inn for tilbaketrekking av alle amerikanske atomvåpen fra Europa. Norge må gå mot alle gjenværende rakettskjoldplaner, og all opprustning i rommet, samt bidra til at USA ratifiserer prøvestansavtalen slik at den snarest kan tre i kraft. Norge må fortsette utviklingsarbeidet for verifikasjon av atomnedrustning og støtte arbeidet for at alle atomvåpen snarest tas ut av høy beredskap. En konvensjon som forbyr atomvåpen er et viktig redskap for å konkretisere prosessen fram mot en atomvåpenfri verden. Norge må derfor gå inn for at internasjonale forhandlinger om en atomvåpenkonvensjon kommer i gang. Stortinget må tilrå at undervisning om nedrustning og ikkespredning blir tema i skolen.

Atomvåpentrusselen har fått økt oppmerksomhet de siste årene pga farene for kjernefysisk terrorisme og økt spredning av våpenteknologi knyttet til klimarelatert utbygging av sivil atomenergi. Nyere studier om de klimatiske virkningene av selv en begrenset atomkrig har bidradd til økt forståelse av alvoret i situasjonen (1). Bekymringsmeldinger fra tidligere toppolitikere i en rekke land, inkludert Norge, har fulgt i kjølvannet av de

banebrytende artiklene av Schultz et co som kort går ut på at det er bedre at ingen har atomvåpen enn at 'alle' har det.

Visjonen om en atomvåpenfri verden har fått ny aktualitet det siste året gjennom president Barack Obamas nedrustningsprogram og hans tale i Praha 5. april 2009, samt Sikkerhetsrådets resolusjon 1887 (2009) fra det Obama-ledete toppmøte om nedrustning og ikke-spredning 24. september 2009 (2). Visjonen sto sentralt i St.meld. 27 (2007-2009) Nedrustning og ikke-spredning, og ble tiltrådt av alle partiene i utenrikskomiteens innstilling til meldingen.

Ikke-førstebruk og tilbaketrekking av amerikanske atomvåpen fra Europa berører to sentrale prinsipper i NATOs gjeldende atomstrategi, at enhver aggressor skal være usikker på hvilken type respons de allierte vil ta i bruk, og at de utplasserte atomstyrkene i Europa utgjør et essensielt politisk og militært bindeledd mellom europeiske og nord-amerikanske allierte (para. 62 og 63, 1999). Det strategiske konsept er åpent for revisjon, men angivelig har ennå ikke noe land foreslått endringer i atomstrategien. Samtidig arbeider Pentagon med en ny US Nuclear Posture Review. USA har tidligere forsvart prinsippet om atomavskrekking med at det er nødvendig også av hensyn til USAs allierte, og at nye typer atomvåpen er nødvendig for et effektivt forsvar. Obama har allerede én gang returnert Pentagons utkast med påbud om radikale endringer i samsvar med hans egne intensjoner, inkludert stopp i utviklingen av nye atomvåpen (3,4). Signaler fra de allierte om at de ønsker en endring av NATOs atomstrategi vil kunne gi Obama den nødvendige støtten for å få igjennom sine ideer. Reduksjon av atomvåpenenes rolle i sikkerhetspolitikken er også et av stegene

(pkt.9e) i NPTs nedrustningsprogram 2000. Atomvåpnene i Europa er uten militær betydning. Kravet fra publikum og politikere i de aktuelle landene om tilbaketrekking øker (5). Mange våpen er allerede trukket tilbake i stillhet. Full tilbaketrekking vil kunne ha positiv symbolsk betydning for de pågående nedrustningsforhandlingene mellom USA og Russland om en oppfølgingsavtale til START som utløper 5. desember 2009. (Siste nytt i 'Flere ut at (atom)skapet' i dette nummer.)

Rakettskjold-saken har tatt en positiv vending etter at Obama den 17.09.09 trakk tilbake planene om utplassering i Polen og Tsjekkia. Men det betyr ikke slutten på det amerikanske antirakettsforsvaret (6). Det europeiske prosjektet erstattes av et mobilt system som inngår i USAs generelle antirakettsystem, som angivelig også vil støttes av rombaserte elementer, og dermed innebærer opprustning i rommet.

Ikrafttreden av prøvestansavtalen (CTBT) er avhengig av ratifikasjon fra ytterligere åtte land, inkludert USA. Obama går inn for ratifikasjon (7), men møter motstand i kongressen, og trenger støtte fra USAs allierte for å lykkes. CTBT har alltid vært en viktig sak for Norge, og det er viktigere enn noen gang å følge opp.

Dealert, utgjør ett av stegene i NPTs nedrustningsprogram 2000 (pkt.9d) og er et viktig tiltak for å unngå utilsiktet bruk av atomvåpen, ikke minst i forbindelse med nedrustning. Norge stemte i 2008 for den av Sveits lanserte FN resolusjonen "Decreasing the operational readiness of nuclear weapons system", og bør fortsette med det.

”En konvensjon som forbyr atomvåpen er et viktig redskap for å konkretisere prosessen fram mot en atomvåpenfri verden. Norge må derfor gå inn for at internasjonale forhandlinger om en atomvåpenkonvensjon kommer i gang.”

Verifikasjon av nedrustning er et viktig tillitskapende tiltak som blir viktigere jo mer arsenalene nærmer seg null. Norge og Storbritannia samarbeider om et viktig utviklingsprosjekt på feltet.

Atomvåpenkonvensjon. Presset for videre utbygging av sivil atomkraft i forbindelse med klimakrisen har forsterket behovet for et generelt,

om en rammeavtale med separate, gjensidig forsterkende instrumenter eller å forhandle fram en konvensjon mot atomvåpen støttet av et sterkt verifikasjonssystem. Ifølge ham vil modellkonvensjonen, som er utgitt av leger og jurister mot atomvåpen og som er antatt som et offisielt FN dokument, være et godt utgangspunkt for slike forhandlinger. Den bygger

hjemmeside www.neitilatomvapen.no. En konvensjon ble anbefalt av EU-parlamentet 24.04.2009 og av Joint Standing Committee on Treaties i det australske parlamentet 17.09.2009 (8). Norge kan bidra på flere måter, bl.a. ved å støtte relevante resolusjoner i FN.

Undervisning. Norge bør følge opp FNs anbefaling om å innføre undervisning om nedrustning og ikke-spredning i skolen, som også anbefalt i utenrikskomiteens innstilling til St.meld. 27 (2007-2008), og i utenriksminister Støres kommentar til denne i Stortinget. Dette er viktig for å gi den oppvoksende slekt kunnskaper om hvilken trussel atomvåpnene utgjør, slik at de kan bidra til å hindre en katastrofe, nå og i fremtiden.

Referanser

1. Alan Robock & Brian Toon: *Climatic Effects of Nuclear Conflict*, <http://climate.envsci.rutgers.edu/nuclear> (klikk på One Page Summary Congressional Briefing June 12. 2008).

2. UN Security Council resolution S/RES/1887 (2009) *Maintenance of international peace and security* (ligger på Sikkerhetsrådets hjemmeside: UN Security Council resolutions).

3. Barack Obama ready to slash US nuclear arsenal <http://www.guardian.co.uk/world/2009/sep/20>

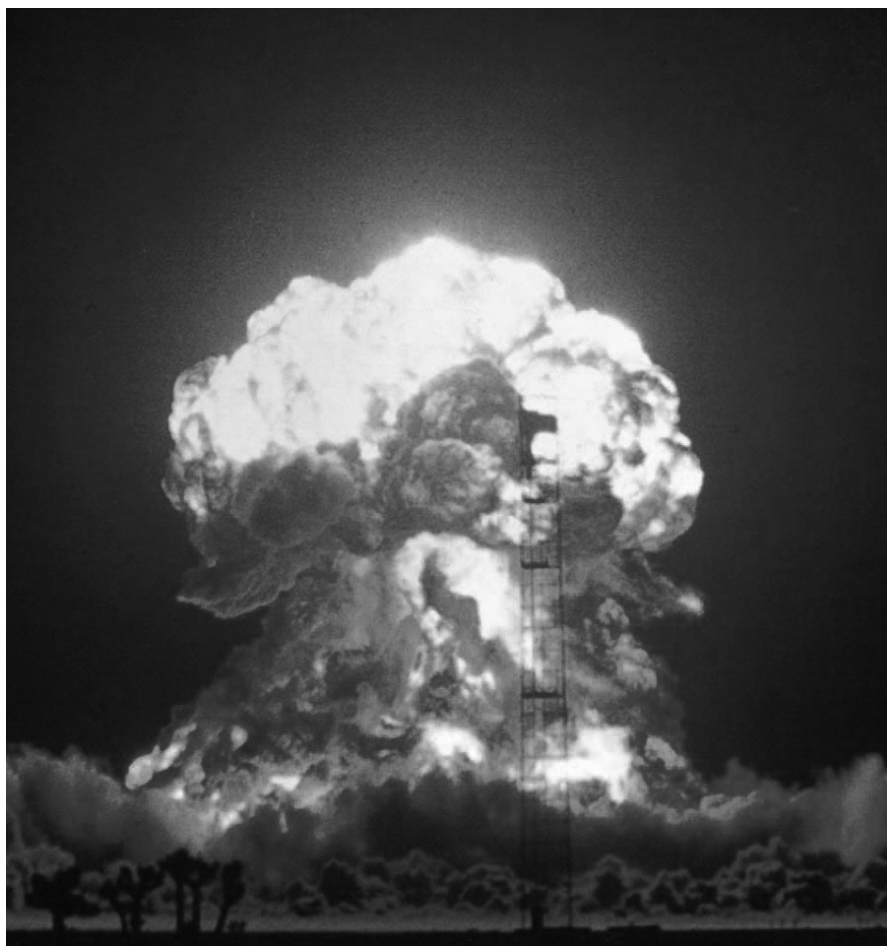
4. Tauscher: *Sorry, Republicans: no return of the Reliable Replacement Warhead*. 15. September 2009 *The New ForeignPolicy.com*.

5. Wayne Merry: *Rid Europe of Tac Nukes*. 21.september 2009 <http://www.opendemocracy.net>

6. Obama scraps Bush-era missile defense for new plan. *CNNPolitics.com* 17. september 2009.

7. Secr.State Hillary Rodham Clinton Remarks at CTBT Article XIV Conference NY September 24, 2009. http://www.ctbto.org/fileadmin/user_upload/Art_14_2009/240909_Morning_Session/240909_US.pdf

8. *Australske parlament*: http://www.aph.gov.au/house/committee/jsct/nuclearon_proliferation/report.htm (Rec. 8, 9 and 21).

Illustrasjonsfoto

absolutt forbud mot atomvåpen. Kort sagt, ingen utbygging av atomkraft uten et generelt forbud mot atomvåpen. I sitt 5-punktsforslag for atomnedrustning i oktober 2008 oppfordret FNs generalsekretær Ban Ki-moon verdens atommakter til enten å bli enige

på tidligere oppnådde internasjonale avtaler mot kjemiske og biologiske våpen og antipersonellminer og er et praktisk veikart for atomnedrustning til null. Den reviderte utgaven fra 2007 er oversatt til norsk med økonomisk støtte fra UD og finnes på Nei til atomvåpens

FNs førstekomité for nedrustning høsten 2009

Obamas visjon om en verden uten atomvåpen og Sikkerhetsrådets resolusjon 1887 om å legge forholdene til rette for å oppfylle visjonen skapte stor optimisme foran høstens sesjon i FNs førstekomité.

Kirsten Osen

NLA rådsmedlem

osen@legermotatomvapen.no

Selv om ikke alle forventningene ble innfridd, var det et klart stemningsskifte å spore til det bedre. USA 'leverte' ved å stemme ja til flere resolusjoner som de tidligere har sagt nei til slik som resolusjonene om prøvestansavtalen (CTBT), forbud mot produksjon av fissilt materiale til våpenbruk, den 'japanske' resolusjonen 'Renewed determination towards the total elimination of nuclear weapons' og Arms Trade Treaty (ATT), dvs resolusjoner som Norge og stort sett resten av verden slutter seg til.

USAs støtte til ATT er et stort fremskritt som betyr at det i 2012 vil arrangeres en konferanse for å forhandle frem en juridisk bindende avtale om handel med konvensjonelle våpen, etter forberedende møter i 2010 og 2011. USA endret også stemme fra nei til avståelse mht å forebygge opprustning i rommet. Endringene viser at USA nå er rede til igjen å engasjere seg i forhandlinger om multilateral nedrustning. Men USA var fortsatt negativ til flere resolusjoner, særlig de som nevner Israel.

Non-Aligned Movement, inkludert India, Pakistan, Iran og Nord-Korea, stemmer fortsatt både for egne og andres resolusjoner når målet er full atomnedrustning for alle. Vesten derimot er stort sett negativ til resolusjoner fra den kanten, som for eksempel Indias 'Reducing nuclear dangers' og 'Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons'. Er det forslagene eller forslagsstillerne som er uakseptable?

Førstekomiteen er betegnet som en resolusjonskvern. I år ble det behandlet 55 resolusjoner, de aller fleste, om ikke alle, er gjengangere fra tidligere år. Vedtakene er ikke bindende,

men har en viktig signaleffekt. Etter oppmuntring fra chairman ambassadør José Luis Cancela, Uruguay, ble flere resolusjoner enn i fjor (55% mot 45%) vedtatt med konsensus ('without a vote'). Etter Cancelas oppfatning stimulerer konsensus til samarbeid og kompromisser, samtidig som utøverne tvinges til å tenke globalt i stedet for nasjonalt. "He called for consensus as a cornerstone for building genuine efforts to push forward in the unprecedented moment for disarmament and non-proliferation." Det rapporteres da også om flittige konsultasjoner og modifiseringer av resolusjonstekstene før avstemming, av og til kanskje vel mye.

Nedenfor er referert noen detaljer angående NAC- og Malaysia-resolusjonen, som har stått sentralt i NLA's tidligere kampanjer. Denne høsten har NLA avstått fra kampanje dels pga valget, dels fordi den norske stemmegivningen var fastlåst på forhånd. Begge resolusjoner ble vedtatt med stort flertall, men Malaysia-resolusjonen er lite populær i Vesten. Det totale stemmetall er angitt i parentes (ja-nej-avståelse). Tallene vil bli justert i generalforsamlingen der fremmøtet er mer fullstendig.

NAC-resolusjonen (165-5-4)

'Towards a nuclear-weapon-free world: accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments' har siden 1998 vært co-sponset av Sverige, Irland, Brasil, Egypt, Mexico, New Zealand og Sør-Afrika. Resolusjonen som baserer seg mye på Ikke-spredningsavtalen og krever fortgang i nedrustningen, får økende oppslutning. Som i fjor stemte Norge ja, denne gangen sammen med 164 andre land inkludert alle ikke-atomvåpenstatene i NATO, Russland (avsto i fjor), Kina og Iran for å nevne noen. USA, Frankrike, Nord-Korea, India, og Israel stemte nei,

mens Storbritannia og Pakistan avsto.

Malaysia-resolusjonen (126-29-22)

'Follow-up to the advisory opinion of the International Court of the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons' krever start i forhandlinger om en konvensjon mot atomvåpen. Som i tidligere år stemte Norge nei, sammen med nesten hele resten av NATO unntatt Danmark som står oppført med ja og Canada og Romania som avsto slik de gjorde i fjor. NATO står dermed for de fleste nei-stemmene. Russland og Israel stemte også nei, mens Kina, Nord-Korea, India, Irak og Iran sa ja. I Norges stemmeforklaring heter det: "We are also convinced that at a certain time, there will be a need to develop a convention or legally binding instrument ensuring that nuclear technology will only be used for peaceful purposes". Men, sies det, akkurat nå bør fokus være på å sikre et positivt utfall av Tilsynskonferansen for Ikke-spredningsavtalen 2010 og å skape gunstige forhold for eliminering av atomvåpen.

En resolusjon om å forberede en **4. spesialsesjon i generalforsamlingen om nedrustning** ble vedtatt ved konsensus. En separat resolusjon om **dealert** ble etter avtale mellom forslagsstillerne og atomvåpenstater holdt tilbake i år i påvente av revisjoner i de strategiske konseptene, men det er en paragraf om dealert i den japanske resolusjonen.

Internasjonale Røde Kors Komité ga i sitt generelle innlegg full støtte til et forbud mot atomvåpen på humanitært grunnlag, selv om bruken juridisk sett skulle kunne vurderes som legal. Dette er også et stort fremskritt.

For mer informasjon henvises til nettstedet www.reachingcriticalwill.org der alle resolusjoner, innlegg og stemmetall er lagt ut.

Flere ut av (atom)skapet

Siden siste nummer av medlemsbladet har enda flere tidligere toppolitikere meldt seg på som tilhengere av visjonen om en verden uten atomvåpen. Også aktive politikere blander seg inn i koret.

Kirsten Osen

NLA rådsmedlem

osen@legermotatomvapen.no

Frankrike

Den 14. oktober 2009 publiserte Le Monde en erklæring fra fire tidligere franske toppolitikere 'For global atomnedrustning, det ene og eneste svar på ukontrollert spredning'. De fire er Alain Juppé, tidligere statsminister, Bernard Norlain, general og tidligere sjef i luftvåpenet, Alain Richard, tidligere forsvarsminister, og Michel Rocard, tidligere statsminister (og i 1996 medlem av Canberra-kommisjonen for eliminering av atomvåpen).

Alain Juppé

To viktige endringer på den globale scene har fremtvunget re-evaluering av atomvåpenenes rolle. For det første har atomavskrekking mistet mye av sin betydning i det nye globale trusselbilde. For det andre har kontrollen over ikke-spredningsprosessen slått feil. Mye av årsaken ligger i at atomvåpenstatene ikke har overholdt egne nedrustningsforpliktelser. Resultatet er at internas-

jonal sikkerhet er alvorlig truet. De fem anerkjente atomvåpenmaktene må umiddelbart starte en prosess for komplett nedrustning med full deltakelse av de tre de facto atomvåpenstater Israel, India og Pakistan. De må avstå fra utvikling av nye våpen, og ta flere initiativ og satse mer politisk for å løse de regionale krisene. De priser Obamas lovende utspill for atomnedrustning, inkludert hans tale i Praha og hans møter med Medvedev, men slår fast at det er store motkrefter både i USA og andre atomvåpenstater. I denne debatten har Frankrike en spesiell rolle å spille på grunn av sin tradisjonelle uavhengighet, moderasjon mht egne arsener, og vilje til å delta i begrensning og effektiv overvåkning av våpen. De håper at Frankrike vil forplikte seg til å stå fast ved sine forpliktelser til å lykkes med nedrustningsprosessen, trekke inn demokratiske institusjoner, satse på Tilsynskonferansen i 2010 og, når tiden er inne, "trekke de nødvendige konklusjoner om egne kapabiliteter".

Storbritannia

Den 29. oktober 2009 ble det lansert en erklæring fra 15 tidligere britiske toppolitikere som oppfordrer til britisk lederskap i multilateral nedrustning. Gruppen er tverrpolitisk og består av tidligere ministre (inkludert tidl. utenriksminister Margaret Beckett som også i sin regjeringstid gikk inn for å avskaffe atomvåpen), forsvarssjefer og parlamentarikere. Erklæringen vil senere bli formelt lansert i parlamentet. Gruppens medlemmer deler visjonen om en atomvåpenfri verden, og mener målet bare kan nås gjennom en gradvis prosess. De ønsker å redusere atomvåpenenes rolle i forsvaret og skjære ned på antallet. Endring av den militære strategi er en forutsetning for nedrustning, ikke omvendt. Men det er viktig at landene samtidig føler at deres sikkerhet er ivaretatt. Gruppen vil forbedre debat-

Margaret Beckett

ten i parlamentet i en rekke kommende saker. De vil koordinere aktiviteten i europeiske parlamenter og reise en autoritativ europeisk stemme til støtte for USAs president Obama. Kollegaer i USA skal ikke være i tvil om de alliertes holdning til atomavskrekking, taktiske atomvåpen, prøvestansavtalen og en avtale om fissilt materiale. De vil også understreke at multilateral nedrustning og ikke-spredning er et kritisk globalt anliggende, spesielt i forbindelse med Tilsynskonferansen 2010. (Erklæringen kommer i tillegg til tidligere utspill fra nåværende utenriksminister David Miliband (Medl.bl. 1-2009) og styrker General Sheehans spådom om at Storbritannia kan bli det første av de fem til å kvitte seg med atomvåpen. Det ville i så fall være en frukt av de sterke antiatomvåpen-organisasjonene i landet, inkludert NLAs søsterorganisasjon MedAct.)

Tyskland

Medl.bl. 2-2009 rapporterte om en erklæring fra tidligere tyske toppolitikere for en atomvåpenfri verden, der de bl.a. gikk inn for tilbaketrekking av

“Utspillet til Schultz & co har tydeligvis truffet en ’nerve’ hos jevnaldrende pensjonerte toppolitikere og beveget dem til å ventilere bekymringer de har holdt for seg selv så lenge de var i jobb.”

amerikanske atomvåpen fra Tyskland. Utspillet fikk støtte av daværende utenriksminister Steinmeier. IPPNW- Tyskland har nå sendt ut en gladmelding om at den nye regjeringskoalisjonen CDU/CSU og FDP den 25. oktober erklærte

Guido Westerwelle

at den deler Obamas mål om en atomvåpenfri verden og at den under forhandlingene om NATOs strategiske konsept vil anbefale tilbaketrekking av de amerikanske atomvåpnene fra Tyskland (Der Spiegels webside). FDP-leder og ny utenriksminister Guido Westerwelle har fått med seg utenriksministrene i Nederland, Belgia og Luxemburg på dette. Han har også lagt frem saken i USA. IPPNW-Tyskland har sammen med 50 andre fredsorganisasjoner jobbet for dette i flere år, og ser det som en stor seier. FDP hadde dette på sitt valgprogram, i likhet med Die Grünen, Die Linke og SPD. Problemet var CDU/CSU. Men nå har altså FDP og fredsbevegelsen vunnet frem og vi får håpe det fører til handling. Som IPPNW sier, er dette en viktig symbolsak, både overfor Russland og overfor Iran og Nord-Korea: ”Bare ved selv å ruste ned kan vi overbevise andre om at atomvåpen ikke er nødvendig for vår egen sikkerhet og overtale andre til å gi avkall på dem.”

Hvilken betydning har erklæringene?

Utspillet til Schultz & co har tydeligvis truffet en ’nerve’ hos jevnaldrende pensjonerte toppolitikere og beveget dem til å ventilere bekymringer de har holdt for seg selv så lenge de var i jobb. Det er usikkert hvilken slagkraft denne generasjonen av politikere har. Det må allikevel være lov til å tro at deres støtte til Obamas visjon om en verden uten atomvåpen vil bidra positivt til å omsette visjonen i praktisk handling, spesielt når også aktive politikere henger seg på toget. Resolusjonen fra toppmøtet i Sikkerhetsrådet 24. september, som tar sikte på å legge forholdene til rette for full atomnedrustning, er enda et godt signal i tiden. Men det gjenstår å se om pensjonistene og signalene er sterke nok til å endre NATOs militære strategi, hvilket ifølge den britiske gruppen er en nødvendig forutsetning for nedrustning i vår del av verden.

Ny nett-ressurs: Lær om atomvåpen

John Gunnar Mæland
Leder NLA
john.meland@isf.uib.no

Vår svenske søsterforening SLMK har i flere år hatt et omfattende læreprogram på sine nettsider: Lær om kærnvåpen. Programmet gir en bred innføring i atomvåpenspørsmålet og spenner fra tekniske til etiske aspekter. Det er spesielt beregnet for elever i skoleverket, men er en åpen ressurs også for allmennheten. Programmet finnes også i en engelskspråklig utgave.

Norske leger mot atomvåpen fikk i 2009 økonomiske midler fra Utenriksdepartementet til å oversette og bearbeide dette programmet for et norsk publikum. Studentene Guro K. Bårnes og Anne Marte Skåland har i løpet av sommeren oversatt det omfattende materialet fra svensk til norsk. Styre- og rådsmedlemmer har i løpet av høsten gått igjennom tekstene for å sjekke språk og innhold. Noen oppdateringer og tilføyelser er blitt gjort. Det er blant annet skrevet egne tekster om Norge og atomvåpen, Norge og Nato og en omtale av NLA.

Vi arbeider nå for å legge ut den norske versjonen på SLMKs nettsider. Forhåpentligvis blir dette arbeidet ferdig før nyttår. Det vil bli lagt ut lenker fra vår egen nettside www.legermotatomvåpen.no og vi håper at medlemmene vil aktivt bruke det nye omfattende informasjonsmateriellet.

I 2011 vil vi informere skoleverket, media og andre interesserte om det nye tilbudet. Vi kommer også tilbake med en bredere omtale av Lær om atomvåpen i senere nummer av medlemsbladet.

Internasjonale Røde Kors Komité vil forby atomvåpen

Internasjonale Røde Kors Komité (ICRC) er den eneste institusjonen nevnt under internasjonal humanitær rett som en kontrollerende myndighet (Wikipedia). Det kan bety et gjennombrudd i kampen mot atomvåpen at ICRC nå tar til orde for å eliminere og forby atomvåpen på humanitært grunnlag.

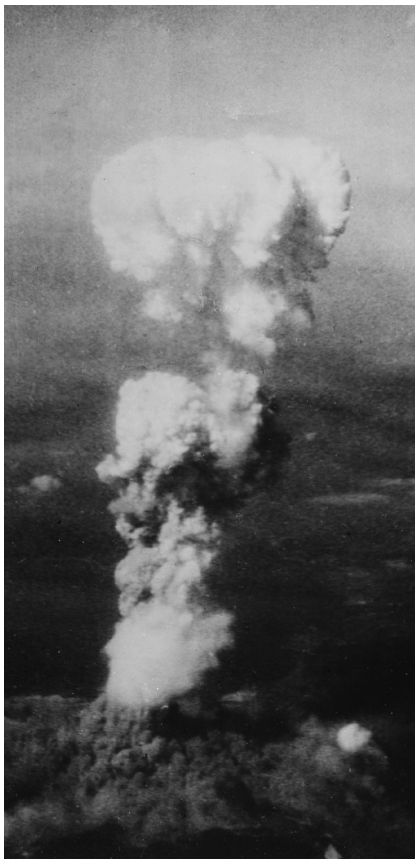
Kirsten Osen

NLA rådsmedlem

osen@legermotatomvapen.no

ICRC holdt den 9. oktober 2009 et minneverdig innlegg i FNs førstekomité om internasjonal humanitær lov og behovet for å iverksette konvensjonene mot antipersonellminer og klaseammunisjon, protokollen om rest-eksplosiver etter krig, konvensjonen om visse konvensjonelle våpen, og behovet for å begynne forhandlinger om en Arms Trade

Hiroshima - 1945

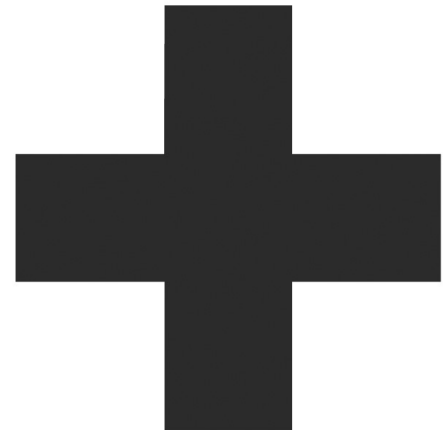
Treaty. De våpentypene det gjelder utgjør en særlig trussel mot sivile. De internasjonale avtalene innebærer at enhver part i en væpnet konflikt er ansvarlig for de menneskelige konsekvensene av våpnene, også etter at konflikten er over.

En stor del av innlegget handlet dessuten om atomvåpen, og gjengis her i sin helhet (i min oversettelse). "I august 1945 var ICRC- delegat Dr. Marcel Junod blant de første vitnene til de katastrofale ødeleggelsene etter bruk av atombomben i Hiroshima. I sine memoarer 'The Hiroshima Disaster' beskriver han de voldsomme ødeleggelsene og ubeskrivelige menneskelige lidelsene han ble vitne til. Hans vitnemål er en sterk appell til å sørge for at atomvåpen aldri blir brukt igjen. Med dette i minne, hilser ICRC velkommen det faktum at eliminering av atomvåpen nå er tilbake på den internasjonale agenda. Vi hilser spesielt velkommen CDs beslutning om å gjenoppta forhandlinger om atomvåpenspørsmål, Sikkerhetsrådets toppmøte om ikke-spredning og nedrustning, samt initiativene til en rekke stater foran neste års Tilsynskonferanse for Ikke-spredningsavtalen.

ICRC merker seg at Den internasjonale domstolen i Haag i 1996 fastslo folkerettens prinsipp om proporsjonalitet og distinksjon og at domstolen ut fra disse prinsippene konkluderte at "bruk av atomvåpen generelt ville være i strid med internasjonal humanitær rett."

Gitt atomvåpnenes unike egenskaper

går ICRC, som en humanitær organisasjon, lenger enn til en rent juridisk betraktning. Atomvåpnene er unike i

sin destruktive kraft, i de ubeskrivelige menneskelige lidelser de forårsaker, i det umulige i å kontrollere deres virkninger i tid og rom, i risikoen for eskalering og i trusselen mot miljø, kommende generasjoner og, faktisk, menneskehetens overlevelse. ICRC appellerer til alle stater om å sørge for at disse våpnene aldri blir brukt igjen, uansett synet på legaliteten av slik bruk.

Å forebygge bruk av atomvåpen betyr å forebygge spredning og å bekjempe overføring av materiale og teknologi som trengs for produksjon. Det krever at eksisterende forpliktelser til å fullføre forhandlinger om å forby og fullstendig eliminere slike våpen blir innfridd. ICRC henstiller til alle stater om med beslutning og uten nølen å gripe de unike muligheter som nå finnes for å nå disse edle mål."

Få nedrustningsprosessen i gang!

3. juni 2009 kom fem tidligere norske stats- og utenriksministre - Odvar Nordli, Gro Harlem Brundtland, Kåre Willoch, Kjell Magne Bondevik og Thorvald Stoltenberg - med et viktig utspill i atomvåpendebatten.

Guro K. Barnes

MedFred Oslo
barnes@legermotatomvapen.no

De fem norske ekspolitikerne krevde total avskaffelse av atomvåpen, slik president Barack Obama også har tatt til orde for. De mente at tiden var inne for å forhandle fram og iverksette internasjonalt bindende avtaler om avskaffelse og ikke-spredning av atomvåpen og at landene som allerede har atomvåpen, spesielt USA og Russland som har de største arsenalene, for alvor måtte ruste ned og kvitte seg med sine våpen.

Det norske oppropet fulgte opp et utspill to år tidligere fra den amerikanske "Gang of four", George Shultz, William Perry, Henry Kissinger og Sam Nunn, publisert i Wall Street Journal januar 2007. Denne gruppen består av tidligere amerikanske utenriks- og forsvarsministre og tidligere leder for senatets forsvarskomite; altså personer som tidligere har jobbet aktivt med et av verdens største atomvåpenarsenaler.

En av dem som stod bak det norske utspillet som ble trykket i Aftenposten, var tidligere statsminister Kåre Willoch. Willoch er, mange år etter at han avsluttet sin aktive politiske karriere, fremdeles en aktiv og profilert samfunnsdebattant. Han var statsminister fra 1981-1986 og senere leder for Stortingets utenrikskomité fra 1986-1989, under en svært spent periode med hensyn på atomvåpen og maktbalansen mellom Øst og Vest mot slutten av den kalde krigen.

Mye har endret seg

Willoch sier innledningsvis at det ikke var han selv som tok initiativ til utspillet, men da det ble brakt på banen syntes han det var opplagt riktig å støtte

opp om det. Han mener også at det internasjonale klimaet rundt atomvåpen har endret seg den siste tiden og er på vei i riktig retning, blant annet etter at Barack Obama ble president i USA og den globale økonomiske krisen som har bidratt til endrede maktforhold.

Sammenliknet med perioden da Willoch var statsminister, har endringene vært enda større. Under den kalde krigen sto man overfor to vanvittige terrorregimer i øst som truet med å legge verden under seg, sier Willoch og mener at en ensidig avskrivning av atomvåpen i vest på den tiden kunne utløst enorme ulykker. "Det kunne ha fristet terrorregimene i øst til å bruke sin overmakt på andre militære områder", tror han.

Blant de tingene som førte til avspenning utover på 1980-tallet, fremhever Willoch særlig den faste linjen fra Vestmaktene.

"Det er et paradoks at de samme menneskene som gikk kraftfullt inn for atomvåpenfrie soner, samtidig voldsomt kritiserte det de oppfattet som Reagans tanker om at man kunne føre en geografisk avgrenset atomvåpenkrig"

Utholdenheten de utviste, samtidig som det ble understreket overfor lederne i Sovjetunionen at man ikke tok sikte på noen okkupasjon eller overgrep fra Vesten. Istedenfor inviterte man til fredelig sameksistens, som åpnet mulighetene for at Gorbatsjov kunne innlede avslutningen av den kalde krigen.

Spørsmålet om han selv har endret holdninger rundt atomvåpen siden han var aktiv politiker, synes Willoch derimot det er vanskeligere å svare på, nettopp fordi situasjonen rundt er så endret. "Det er svært viktig at

holdninger og virkemidler avpasses til den aktuelle situasjon og ikke er bundet opp i fortiden, poengterer han. Og man kom til et veiskille i verden da Sovjetunionen brøt sammen og da maoismen ble forlatt i Kina." "Men dette er historie. Historie er nyttig, men den forteller ikke nødvendigvis alt om hva vi kan gjøre i dag", understreker den tidligere statsministeren.

Atomvåpens rolle i dag

Generelt mener Willoch at krig og voldelige midler nesten aldri bør være noe alternativ for å løse konflikter, med unntak av det som helt uomtvistelig er forsvarskrig. "Når en nasjon blir utsatt for angrep, så vil det som regel være riktig å gjøre motstand". Han ser også at det i noen situasjoner er svært vanskelig, kanskje umulig, å stoppe en krig fordi mulighetene for å forhindre den eller stanse den tidligere, ikke

ble brukt. "Når en nasjon har utviklet en erobringstrang, slik som man for eksempel fikk i Tyskland i 1930-årene, var det ikke egentlig noe alternativ som kunne stoppe denne krigen raskt. Men den kunne vært unngått med en klokere politikk fra andre land før. Da krigen kom var det egentlig blitt for sent å hindre den, da nyttet det ikke å gi etter".

Heller ikke det faktum at atomvåpen er blitt utviklet, kan man endre på i dag. "Under den annen verdenskrig foregikk det jo intenst arbeid for å utvikle atomvåpen på begge sider. Og det var jo svært verdifullt, for å si det forsiktig,

at ikke tyskerne fant dem opp først. At våpnene ble brukt, kan man jo derimot alltid diskutere om var riktig.”

Willoch kan derimot ikke se noen tenkelig situasjon i dag hvor bruk av atomvåpen vil kunne forsvares. I hvert fall ikke som noe annet enn svar på en motparts bruk av atomvåpen. ”Når jeg sier at man ikke kan utelukke bruk av atomvåpen som svar på atomvåpen, så er det rett og slett fordi den risikoen kanskje er det som trengs for å hindre at noen som har atomvåpen kunne finne på å bruke dem”, påpeker han. Dermed åpner han for at bevaring av atomvåpen kan oppfattes som en avskrekkingmetode i en overgangsperiode, men under en ufravikelig forutsetning om at de aldri skal brukes først. Slike avtaler om ikke-førstebruk er også blant tiltakene de fem eks-ministrene etterlyser i sitt felles utspill.

Kåre Willoch

Det moralske dilemmaet om hvordan ett land selv kan ha atomvåpen og samtidig nekte at andre skaffer seg det, mener den tidligere statsministeren at det ikke

finnes noen enkel fasit på. Han fastslår at slik er verden og mener at å gi flere tilgang i hvert fall ikke vil bidra til sikrere fred. Samtidig legger han vekt på at mulighetene for å hindre spredning avhenger sterkt av at de som allerede har atomvåpen ruster ned med mål om total avskaffelse. I tillegg kommer også garantiene om ikke-førstebruk. Som eksempel trekker Willoch fram Vestens håndtering av atomvåpenspørsmålet i Iran. Han påpeker forskjellen i behandlingen av Iran og Israel. Da Israel utviklet sine atomvåpen, møtte dette lite eller ingen motstand i Vesten – og ble endog i hemmelighet godtatt av Norge. Dessuten mener Willoch at Iran ikke har fått tilstrekkelige garantier fra Vesten om at de ikke vil kunne bli utsatt for et angrep med atomvåpen. Dette kommer på toppen av en rekke grove overgrep fra Vesten mot Iran gjennom 100 år. Til slutt konstaterer han at ”her har Vesten som vanlig kjørt seg opp i en selvmotsigelse fordi de ikke forlanger det samme av seg selv som de forlanger av andre”.

Veien videre

Målet til forfatterne bak innlegget i Aftenposten er som nevnt innledningsvis total avskaffelse av atomvåpen. Willoch mener at dette må skje under forutsetninger om en balansert prosess hele veien. Han understreker at de ikke etterlyser noen ensidig atomnedrustning i Vesten, som kunne medføre farlige fristelser for andre, men at det må skje en gjensidig nedrustning med størst kutt hos dem som har flest våpen.

Den beste veien videre vil være globale avtaler om atomnedrustning, stans i tilveksten av nye atommakter og å forhindre at atomvåpen kommer på avveie til kriminelle grupper, terrorister eller røverstater. På den andre siden er den gjensidige mistilliten mellom statene og risikoen for at man ikke klarer å stanse

tilveksten av nye atomvåpenstater de største hindringene Willoch ser for seg på veien mot full atomnedrustning. Å bygge opp denne tilliten er en langvarig og krevende prosess krever en viss evne til å se verdens gjennom andres øyne, noe han mener Vesten tradisjonelt ikke har vært særlig flinke til. Derfor vil han heller ikke spå noe om tidsperspektivet. Det viktigste nå er, i følge Willoch, å få prosessen i gang. Han ser det heller ikke som avgjørende om man satser først på en konvensjon som forbyr atomvåpen eller velger andre typer avtaler, men at man får til en prosess som fører til at atomvåpenstatene starter nedrustningen av disse mot null. Derimot har Willoch liten tro på atomvåpenfrie soner, som han mener var et feiltrinn. ”Det er et paradoks at de samme menneskene som gikk kraftfullt inn for atomvåpenfrie soner, samtidig voldsomt kritiserte det de oppfattet som Reagans tanker om at man kunne føre en geografisk avgrenset atomvåpenkrig”.

I den store sammenhengen mener Willoch at vi også må ha et realistiske på hva vi som enkeltmennesker og som staten Norge kan påvirke. ”Det er ikke sikkert andre ser oss som like mye idealister som vi ser oss selv”, sier Willoch. Han ser heller ingen grunn til at atomvåpen skulle være noen sak i den norske valgkamp eller noen grunn til store demonstrasjonstog i Norge. ”Det ville i så fall vært en uenighet om tempo og metoder, ikke om mål”, mener han. Willoch ser heller ikke at det gir noen mening i å velge politisk parti ut i fra en slik uenighet om tempo og metode, tatt i betraktning hvor liten uenighet det egentlig er om disse spørsmål i Norge.

Den viktigste oppgaven for norske ungdommer, studenter og andre er, mener den tidligere statsministeren, å opprettholde engasjementet i Norge, som grunnlag for norsk utenrikspolitikk!

På tide å avmystifisere spørsmålene om atomvåpennedrustning

Overskriften er et utsagn fra avdelingsdirektør Steffen Kongstad i UDs Avdeling for sikkerhet og nærområder da han holdt innlegg på konferansen "Reaching nuclear disarmament – The Role of Civil Society in Strengthening the NPT" som ble arrangert i Stockholm en helg i begynnelsen av november.

Bjørn Hilt

internasjonalt råd IPPNW
hilt@legermotatomvapen.no

Kongstad sa også at selv om det selvfølgelig vil gjenstå en del tekniske spørsmål med verifisering og alt det der, så er spørsmålet om å få til avskaffelsen av atomvåpen til syvende og sist et politisk spørsmål som først og fremst krever politisk vilje. Når han sa dette så var det kanskje litt fordi en del av de andre nedrustningseksperterne på konferansen i høy grad fokuserte på hvor lang og vanskelig veien mot en verden uten atomvåpen vil være.

Det var det svenske nettverket mot atomvåpen med 17 organisasjoner bak som sto for konferansen. Blant mange bra innledere var Maj Britt Theorin, Rebecca Johnson, Regina Hagen, Susi Snyder, Ray Acheson, Merev Datan, Hans Blix, Henrik Salander, Sergio Duarte, Jan Lodal, Hans Corell, John Loretz og Gunnar Westberg. Det er inspirerende å høre på Rebecca

Johnson med hennes lange erfaring, store kunnskaper og brennende hjerte. Hun sa at Ikkespredningsavtalen (NPT) i seg selv etter hennes syn aldri vil være et tilstrekkelig godt instrument for å operasjonalisere fjerningen av atomvåpen. NPT er selvfølgelig viktig og vil fortsette å være det, men det de fleste snakker om for å få avskaffet atomvåpen er en atomvåpenkonvensjon (NWC) som må komme ved siden av NPT. Heldigvis er det nå flere og flere stater som også har en gryende forståelse av dette. Så tilsynskonferansen for NPT i New York i mai 2010 er viktig, men bare som et skritt på veien mot en langt mer omfattende og entydig forpliktende konvensjon mot atomvåpen.

Rebecca Johnson trakk også fram analogien mellom å avskaffe atomvåpen og avskaffelsen av slaveriet. Sammenligningen er god fordi det også den gang, ved siden av de juridisk, etisk og moralske sidene av saken, var store økonomiske interesser involvert. Før slaveriet ble avskaffet var den rådende mening at det var en absolutt

umulighet og at en avskaffelse bl.a. ville føre til økonomisk sammenbrudd. Men da avskaffelsen først var et faktum viste det seg å være til velsignelse også for samfunnsøkonomien. Det er heller ingen tvil om at avskaffelsen av atomvåpen vil være et gode på alle måter, også samfunnsøkonomisk, selv om de som profiterer på slike våpen fortsatt stritter imot.

Møtet ble oppsummert med at behovet for gode forberedelser og bred mobilisering fra de folkelige organisasjonene foran NPT tilsynskonferansen i New York. Bedre samarbeid og koordinering er både ønskelig og mulig. Selvfølgelig er det viktig at IPPNW og resten av fredsbevegelsen er til stede i New York under tilsynskonferansen, men like viktig er det også å mobilisere lokalt både overfor politikere og i opinionen. Det er allerede tillyst at det helga 5.-6. juni 2010, altså etter at tilsynskonferansen er over, vil være koordinerte demonstrasjoner for avskaffelse av atomvåpen flest mulig steder i verden. Det må vi bli med på.

Henrik Salander, Rebecca Johnson, Hans Blix og Susi Snyder i panel under Åpningen av konferansen om forberedelser til NPT i Stockholm. Foto: Dennis Dahlqwist

How to Build Momentum towards a Nuclear Weapons Free World

Spennende møte i Oslo 9. desember 2009 kl 18.00-19.30
Et samarbeid mellom Atlanterhavskomiteen, Fredsrådet, Nei til atomvåpen,
den norske Pugwashkomiteen og Norske leger mot atomvåpen.

Sted: Ingeniørenes Hus, festsalen, Kronprinsgaten 17, 0251 Oslo (vis-a-vis Utenriksdepartementet).
Påmelding: ingrid@dnak.org eller telefon 22 40 36 06.

Speakers:

Mr. Alyn Ware, winner of the Right Livelihood Award 2009.

Mr. Ware is known as one of the world's most effective peaceworkers. This year he was awarded the Right Livelihood Award for his effective and creative advocacy and initiatives over two decades to further peace education and to rid the world of nuclear weapons. He currently sits as Vice-President of the International Peace Bureau and he is the international coordinator of Parliamentarians for Nuclear Non-proliferation and Disarmament. Mr. Ware also led the efforts to implement the World Court's decision on the illegality of nuclear weapons. In a recent article he sees the Obama initiatives towards a nuclear weapons free world in a positive light.

Dr. Ira Helfand from the International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN).

Dr. Helfand is a member of the National Board of Directors for Physicians for Social Responsibility (PSR) and the North American Vice-President of the International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW). He has spoken widely on the medical effects of nuclear war in the United States, the former Soviet Union, India, Pakistan, and France, and is a co-author of the study "Accidental Nuclear War - A Post-Cold War Assessment," which appeared in the New England Journal of Medicine in April, 1998 and of PSR's 2006 report, "The US and Nuclear Terrorism: Still Dangerously Unprepared".

Norske leger mot atomvåpen holder Åpent møte/rådsmøte

lørdag 12. desember kl 1000-1200
Sted: Rikshospitalet, Sognsvannsvei 20, Grønt auditorium (B1.U013)

Program:

kl 1000-1015 Velkommen ved John Gunnar Mæland, leder NLA

kl 1015-1100 How can IPPNW best support President Obama in his vision for a nuclear-free world? Ira Helfand, PSR/IPPNW/ICAN

1115-1200 Discussion

1200-1245 Lunsj i kantinen

Deretter blir det felles styremøte/rådsmøte i NLA kl 1245-1500

ICAN-nytt november 2009

v/ Tordis Sørensen Høifødt

Ute i verden

ICNND, International Commission on Nuclear Non-Proliferation and Disarmament; Rudd-kommisjonen.

Bakgrunnsinformasjon om kommisjonen er redegjort for i Medlemsblad nr. 2/2009. Det foreligger ikke offisielle dokumenter fra kommisjonen ennå, men en del signaler er kommet. Det er grunn til å tro at kommisjonen ikke kommer til å foreslå tiltak som får konsekvenser i umiddelbar framtid og at de heller ikke kommer til å inkludere forslag om en konvensjon mot atomvåpen.

Etter møte i Hiroshima i kommisjonen 17.10.09, anføres:

- Det planlegges en omfattende reduksjon av atomvåpen innen 2025, men settes ikke klare måltall
- Det anføres ingen klare tidspunkter for total avskaffelse av atomvåpen
- Ingen "førstebruk" av atomvåpen innføres fra 2025
- I forhold til konvensjon som forbyr atomvåpen anføres det at det er vanskelig å støtte dette i "den nåværende situasjon", og det er usikkert om konvensjon i det hele tatt vil kommenteres i kommisjonens sluttokument.

[Referanse: E-post fra Tilman Ruff 20. October 2009]. Disse signalene kan tyde på at kommisjonens sluttokument ikke kommer til å representere noen reell drahjelp i arbeidet for en konvensjon og avskaffelse av atomvåpen.

FNs 1. komité.

Norge stemte som i fjor ja til NAC og Nei til Malaysia-resolusjonen. I Norges stemmeforklaring til sistnevnte heter det at det vil bli behov for en atomvåpenkonvensjon "at some point", men akkurat nå bør fokus være på å sikre et positivt utfall av 2010 NPT RevCon og "create conditions conducive to eliminating nuclear weapons". USA viste en tydelig endring til det bedre ved å støtte CTBT, Fissban, Arms Trade Treaty, og den 'japanske' resolusjonen som de i fjor stemte nei til, men de sa fortsatt nei til NAC og andre resolusjoner som peker på Israel. Dealert-resolusjonen ble etter avtale mellom forslagsstillere og atomvåpenstater holdt tilbake i år i påvente av revisjoner i de strategiske konseptene. Dealert er inkludert i den japanske resolusjonen. Internasjonale Røde Kors Komité ga i sitt generelle innlegg full støtte til et forbud mot atomvåpen på humanitært grunnlag.

Strategi fram til mot 2010 NPT Review Conference

ICAN har utarbeidet: **A civil society strategy for the 2010 NPT RevCon and beyond Proposal for a unified NGO strategy for the 2010 NPT-Review Conference and beyond Rationale**

The current focus for many governments and NGOs is the 2010 NPT Review Conference, scheduled for 3-28 May in New York next year. So our strategy needs to recognise the importance of the NPT RevCon politically, but go beyond it. In addition to supporting NGO actions in New York we want to encourage civil society groups all over the world to lobby and act locally, with international coordination and impact both before and after the Review Conference. This is especially important to ensure that NGOs are strongly positioned to keep building for nuclear abolition after the NPT, and that we avoid the dangers of becoming hostage to the NPT's outcome (whether good or bad). And since government positions are largely set before such Conferences, the major work of influencing government policies and their marching orders to their diplomats needs to be undertaken in the months ahead of the Conference.

Det foreslås en strategi i 2 faser:

1. Fra nå og fram til mai 2010 2010 NPT Review Conference:

I denne fasen skal det arbeides med å påvirke de ulike regjeringers holdninger til en konvensjon fram mot konferansen i mai 2010. Det vil så være en målsetting om forhandlinger for en konvensjon ved 2015 NPT Review Conference slik at det videre kan konkluderes med konvensjon i 2020.

2. Etter konferansen i mai 2010 og framover:

I denne fasen skal man arbeide for en mobilisering av statlige myndigheter og sivilsamfunnet om videre tilrettelegging for beslutning om konvensjon.

i can

internasjonal kampanje
for avskaffelse av atomvåpen

Oppsummert:

A civil society strategy for the 2010 NPT RevCon and beyond:

Phase 1

- 1) In the months leading up to the RevCon, encourage and pressure as many governments as possible to support the concept of a Nuclear Weapons Convention – a comprehensive, verifiable, irreversible, phased treaty to outlaw and abolish nuclear weapons; or similar abolition framework; in their NPT statements and working papers.
- 2) Encourage those who support the concept of a global nuclear weapons abolition treaty to urge that:
 - a. negotiations on an NWC be commenced by 2015, and
 - b. are concluded by 2020

Phase 2

- 3) Globally-coordinated civil society actions on 5-6 June 2010 responding to the NPT RevCon outcome and calling for negotiations on a NWC
- 4) Building civil society + government partnerships to prepare for and push for negotiations on an NWC to commence.

Her hjemme

Før valget. Vi har analysert partienes holdninger til en atomvåpenkonvensjon i årets valgprogrammer. Funnene har vært publisert som eget leserinnlegg 'Atomvåpen og valget' av Kirsten Osen og Dag Bruusgaard i Dagsavisen 03.09.09 og som del av en oversikt-artikkel 'Et idealistisk valg' av Kim Bredeesen i Ny Tid 04.09.09.

Funnene ble også brukt i en felles uttalelse fra NLA, NTA og Pugwash etter valget til de rødgrønne regjeringsforhandlingene, der vi peker på at Sp og SV i sine valgprogrammer gikk inn for en konvensjon, mens Ap vil gå for en konvensjon dersom Tilsynskonferansen for Ikke-spredningsavtalen våren 2010 bryter sammen.

I regjeringserklæringen heter det at regjeringen vil:

Arbeide for et NATO som har fokus både på alliansens kjerneoppgaver og internasjonalt medansvar for fred og sikkerhet. Vi vil engasjere oss aktivt i alliansens arbeid med et nytt strategisk konsept: Vi vil ta initiativ til en diskusjon i NATO om hvordan alliansen kan bidra til å realisere målet om en verden uten atomvåpen gjennom forpliktelser som omfatter alle land. Spørsmålet om atomvåpenenes rolle i alliansen vil være en viktig del av dette arbeidet arbeide for en verden fri for kjernevåpen og andre masseødeleggelsesvåpen gjennom forpliktende avtaler som omfatter alle land. Vi vil mobilisere for å redusere atomvåpenenes rolle gjennom å arbeide for en vellykket tilsynskonferanse i 2010. Dersom denne mislykkes vil vi vurdere en egen konvensjon mot atomvåpen.

Innspillet til regjeringsforhandlingene fra NLA, NTA og Pugwash er i lett modifisert form oversendt den nye utenriks- og forsvarskomiteen ved dens sekretæren Victor Rønneberg som introduksjon og 'talking points' foran et planlagt møte med komiteen.

I en felles pressemelding 'Obama viser vei' fra NLA, NTA og Pugwash 25.09.2009 i anledning tildelingen av Nobels fredspris (www.legermotatomvapen.no) oppfordres publikum til å støtte den løpende underskriftskampanjen for et generelt forbud mot atomvåpen.

Studentene planlegger europeisk konferanse 2010 med tema 'Nuclear Weapons Abolition Now!'

Spar i Banco Humanfond og støtt Norske Leger mot Atomvåpen!

Har du bevisste etiske og ideelle holdninger og ønsker
å dele litt av dine goder med andre?

Nå kan du spare i Banco Humanfond og samtidig støtte
opp om det nyttige arbeidet Norske Leger mot
Atomvåpen utfører!

Uansett om du sparer langsiktig til deg selv eller dine nærmeste er
Banco Humanfond et godt valg. Velkommen som sparer i Banco
Humanfond - et alternativ med både hjerte og hjerne!

BANCO HUMANFOND - Et fond for de bevisste

Fondet er et norsk aksjefond med en moderat risikoprofil. Inntil 20 % av kapitalen kan investeres i utenlandske aksjer. Fondet har en ideell profil og egne etiske retningslinjer. I Banco Humanfond unngår du dermed å støtte opp om selskaper som produserer våpen, alkohol og tobakk, samtidig som du tar hensyn til selskapenes sosiale- og miljømessige krav (fastsatt av FN). Den ideelle profilen innebærer at 2 % av din forvaltningskapital ved årets slutt videreføres til Norske Leger mot Atomvåpen.

Ferdig utfylt tegningsblankett som er trykket i denne folder kan sendes oss portofritt ved at du teiper igjen sidene og postlegger.

Ønsker du ytterligere informasjon kan du ta kontakt med oss på **telefon 22 00 51 01**, **e-post: kundesenter@abif.no** eller du kan besøke våre **internettsider www.abif.no**. Du kan også fylle ut svarslippen nedenfor og sende den til oss.

Jeg er interessert i å spare bevisst med både hjerte og hjerne i Banco Humanfond! Send meg mer informasjon!

NAVN

ADRESSE

POSTNR/-STED

TELEFON ARBEID

TELEFON PRIVAT

E-POST

Tlf: 22005101 E-post: kundesenter@abif.no

Norske Leger mot Atomvåpen

BANCO

HUMANFOND

i samarbeid med

KAN SENDES
UFRANKERT
I NORGE.
ADRESSATEN
VIL BETALE
PORTOEN.

Alfred Berg Asset Management
ABN AMRO

SVARSENDING
Avtalenr. 140212/24_Pb
Alfred Berg Industrifinans
Oslo Sentrum Bedriftssenter,
0109 Oslo

TEGNINGSBLANKETT I BANCO HUMANFOND

Å spare i Banco Humanfond er enkelt. Fyll ut tegningsblanketten og legg den i posten idag. NB! Skjema samt legitimasjonsdokumentasjon må sendes pr. post ved opprettelse av spareavtale. Ved enkeltstående tegninger kan du benytte fax 22 00 51 05. Dersom du ønsker tilsendt prospekt eller annen informasjon, ta gjerne kontakt med Banco Humanfond, Grev Wedels Plass 9, Postboks 483 Sentrum, 0105 Oslo. www.abif.no

NAVN		PERSON-/ORGANISASJONSNR	STATSBORGERSKAP
ADRESSE		TELEFON DAGTID	TELEFON KVELDSTID
TELEFAX	POSTNR	POSTSTED	
BANKKONTO FOR FREMTIDIGE UTbetalinger		VPS-KONTO (HVIS DU IKKE HAR BLIR KONTO OPPRETTET KOSTNADSFRIIT)	

♥ ORGANISASJONEN DU STØTTER

Den ideelle organisasjonen du støtter ved denne tegningen.

Norske Leger mot Atomvåpen

♥ LEGITIMASJONSDOKUMENTASJON

Ved første gangs tegning hos Banco Humanfond må gyldig legitimasjon (pass, bankkort, førerkort) fremlegges. Oppgi hvilken type som vedlegges:

♥ TEGNING AV ENGANGSBELØP

Minimumsbeløp ved første gangs tegning er kr. 2.000,-. Andelene kjøpes med kurs samme dag som fullmakten mottas, forutsatt at dette skjer innen kl. 11.00. Tegning kan gjøres ved at du gir oss en engangsfullmakt for belastning av din konto. Alternativt kan pengene overføres til fondets bankkonto nr. 1602.45.34328.

ENGANGSFULLMAKT

Jeg gir herved Banco Humanfond fullmakt til å belaste bankkonto nr
for kjøp av andeler totalt kr Kontohavers navn
Sted/Dato Underskrift (må disponere bankkonto)

♥ SPAREAVTALE (SVARKUPONG)

Avtale Giro

Ja, jeg ønsker å betale andeler i Banco Humanfond med AvtaleGiro (kreditkonto nr. 1602.45.34328).
Minimum sparebeløp er kr. 200,- pr. gang.

Belast mitt kontonr. med kr

hver måned hvert kvartal hver måned med unntak av

Beløpet skal belastes konto den (hver mnd) Første belastningsdato (dag, mnd, år).

Kontohavers navn (benytt STORE BOKSTAVER).

Sted/Dato Underskrift (må disponere bankkonto)

Kid-felt

(fylles ut av Banco Humanfond)

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, fondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil påvirke verdien på fondet, dersom underliggende investeringer er foretatt i annen valuta enn det som fondet er notert i. Selskapet er ikke ansvarlig for eventuelle skader eller feil som beror på hendelser utenfor selskapets kontroll. Materialet kan være delvis eller helt basert på informasjon fra tredjepart, informasjon vi anser som pålitelig, dog kan det ikke garanteres at denne informasjonen er korrekt eller komplett. Innholdet i dette materialet er gyldig for den dato som er oppgitt. Materialet skal kun brukes av den som er påtenkte dette, og skal ikke viderefremmes, reproduceres eller helt eller delvis kopieres for noe formål uten samtykke fra Alfred Berg Industrifinans.

B

Retur til:
NLA v/Dag Bruusgaard
Postboks 1130 Blindern
0318 Oslo

spring og signer! www.icanw.org

Kampanjen for en internasjonal konvensjon mot atomvåpen,
initiert av IPPNW i 2007, fortsetter - og avsluttes først når atomvåpen er forbudt
ved konvensjon. Gå inn på nettsidene og signer!

Neste manusfrist: 20. mars 2010